

Ärende	Projektgruppsmöte 46, Riskvärderingsmöte
Datum och tid	2012-08-21 klockan 13.30-16.00
Plats	Styrelserummet i kontorshuset, Läderfabriken
Närvarande	Björn Pettersson (BP), Klippans kommun, ordförande Hans-Åke Lindvall (HÅL), Klippans kommun Zara Isaksson (ZI), Klippans kommun, kommunens projektledare och ombud Tomas Henrysson (TH), Conviro AB, extern projektledare Mats Andersson (MA), Länsstyrelsen i Skåne, kontaktperson Inger Nejdebring (IN), Klippans kommun Göran Lönnqvist (GL), Klippans kommun, från 15.00 Per Hübinette (PH), Structor Miljö Göteborg Börje Norén (BN), Klippans kommun, från 15.00 Andreas Malmqvist (AM), Naturcentrum Jens Morin (JM), Naturcentrum
Distribueras även till	John Lotoft (JL), Naturvårdsverket Kim Svitzer (KS), Söderåsens Miljöförbund

---

Till projektgruppsmötet fanns ingen särskild dagordning kopplad då mötet enbart fokuseras på riskvärdering och redovisning av åtgärdsalternativ som förordas av projektgruppen.

Tidplan

Det formella beslutet om förordat åtgärdsalternativ avses fattas vid projektgruppsmötet den 5 september 2012. På detta möte fattas beslut om vilket förslag som projektgruppen kommer att lägga fram för politikerna i styrgruppen m.fl. instanser. Innan detta möte kommer projektledningen tillsammans med Länsstyrelsen att ha ett möte med JL på Naturvårdsverket. Dessutom kommer ett öppet hus att hållas inom projektet bland annat med syfte att möjliggöra för allmänheten att komma med synpunkter på det åtgärdsalternativ som arbetas fram under dagens möte.

Presentation av förordat åtgärdsalternativ (ÅA), uppdaterade 4b

Sedan förra riskvärderingsmötet i juni har Structor arbetat vidare och kommit fram med ett förslag om uppdatering av tidigare alternativ 4b. PH presenterade detta uppdaterade alternativ område för område:

Fabriksområdet

I det förordade alternativet föreslås sanering i två steg på fabriksområdet. Steg 1 innebär att ytlig förorening (< 1 m) som utgör risk för direktexponering avlägsnas. I steg 2 går saneringen på djupet, ner till ca 5 m på vissa ställen, framförallt i anslutning till ledningar och djupgående konstruktioner för att avlägsna förorening som idag står för diffus spridning från området. Det finns flera anledningar till att sanering bör ske även på djupet: dels ligger fabriksområdet mycket nära befintliga bostadsområden och dels sker som tidigare nämnts en spridning från området.

Projektgruppen är överens om att det är rimligt att genomföra båda stegen.

Utfyllnadsområdet:

Fyllnadsområdet delas in i två delar: södra delen som ligger i direkt anslutning till fabriksområdet och norra delen som ansluter till befintlig spaltläderdeponi. I diskussionen under mötet i juni framkom att det inte finns något enkelt sätt att gå till väga för att avgöra hur stor del av utfyllnadsområdet som ska täckas resp. schaktas ur. För beslutet vägs aspekten om tekniskt optimalt avslut av spaltläderdeponin samt bortförel av fyllnader under grundvattennivån som grund. Mot denna bakgrund föreslås schakt av 50% av ytan i söder och täckning av kvarvarande 50 % i norr. En tätskärm för avledande av grundvatten installeras i södra delen av det deponiområde som kommer att bli kvar på platsen. En förutsättning för att installationen är att området uppströms deponiområdet saneras totalt då det avledda grundvattnet annars kan komma att behöva tas omhand.

Projektgruppen är överens om att 50% täckning och 50% schakt är en rimlig avvägning för detta område.

Befintligt deponiområde

På de befintliga deponierna finns idag redan tätskikt och skyddsskikt där tätskiktet är aningen överdimensionerat men skyddsskiktet enligt praxis skulle behöva förstärkas med ca 0,5 m. På kullarna förekommer idag mycket värdefull flora men AM och JM menar att en förstärkning av skyddslager kan ske under förutsättning att detta görs etappvis.

Huruvida projektgruppen vill förorda en extra täckning är ej klart men åtminstone ska åtgärder i fråga om proppning av ledningar finnas med i det förordade åtgärdsalternativet.

TH föreslår att deponiområdet efter sanering blir ett s.k. miljöriskområde. Detta är en bra utgångspunkt då det involverar skötselplaner och tillsyn. Oavsett måste planer för användandet om det framtida deponiområdet utformas.

Dammen:

I dammen föreslås sedimentsanering för att förhindra direktexponering framförallt till djur och växter. Efter sanering får dammen finnas kvar då den anses utgöra ett positivt tillskott till naturbilden. Återkommande skötsel i form av resning kommer att finnas kvar.

Projektgruppen är överens om att detta är en rimlig åtgärd.

Skogsområdet:

Vid sanering i skogsområdet föreslås ett tillvägagångssätt i två steg där steg 1 innebär schakt av de översta 0,5 m för att förhindra direktexponering. I steg 2 görs en bedömning av schaktbottnar och ytterligare hot spots åtgärdas. Området fylls för växtetablering. I skogsområdet är det viktigt att tänka på att det p.g.a. nivåvariation förekommer erosionsrisk varför etablering av växtskikt bör ske omgående efter sanering.

Projektgruppen är överens om att detta är en väl avvägd kompromiss mellan enbart övertäckning och total schaktning och därmed en kostnadseffektiv åtgärd för skogsområdet.

Cösters dal:

Sanering i Cösters dal föreslås följa samma metodik som i skogsområdet. Föroreningarna är i huvudsak bundna i övre jordlagren varför 0,5 schaktas bort för att reducera risken för direktexponering. Därefter görs kontroll av schaktytor och kvarvarande hot spots åtgärdas. Fyllnad för växtetablering bör även här ske i direkt anslutning till saneringen.

Projektgruppen är överens om att detta är en väl avvägd kompromiss mellan enbart övertäckning och total schaktning och därmed en kostnadseffektiv åtgärd för Cösters dal.

Bäljane å:

I ån föreslås erosionsskydd att anläggas för att reducera risken för att den befintliga slamdeponin skadas till följd av naturlig erosion.

Huruvida projektgruppen vill föreslå en muddring eller ej av ån diskuterades. Frågan lämnas till kommande möte. Dock är projektgruppen överens om att erosionsskydd bör anläggas.

Återställning av område

Naturcentrum har skissat på en vision kring hur området vid Läderfabriken kan se ut efter sanering. Det är här viktigt att komma ihåg att många av dessa åtgärder t.ex anläggande av ytor för lek och aktiviteter inte kan ingå i det statligt finansierade projektet utan helt åligger kommunen att förverkliga.

Kommunens medborgare ges under det öppna huset delat i processen genom att ge sin syn och vision på det framtida områdets utformning.

Kommande möten 2012

~~Tisdagen den 31 januari kl.13.30-15~~

~~Tisdagen den 28 februari kl.13.30-16.30 OBS! Förlängt möte~~

~~Måndagen den 26 mars kl.13.30-15~~

~~Fredagen den 20 april kl.9-12.00 OBS! Förlängt möte~~

~~Tisdagen den 29 maj kl.13.30-16.30 OBS! Förlängt möte~~

~~Tisdagen den 19 juni kl.9.00-12.00 och 13.30-15 OBS! Förlängt möte~~

Hösten 2012:

~~Tisdagen den 21 augusti kl. 13.30-16.30~~

~~Onsdagen den 5 september kl.13.30-16.30~~

~~Onsdagen den 3 oktober kl.13.30-16.30~~

Ytterligare möten bokas in till hösten om de behövs. När väl bidragsansökan är inlämnad är det inte säkert att projektgruppen behöver träffas så ofta som en gång i månaden.

Avslutning

Minnesanteckningarna sammanställdes av ZI och fastställdes och justerades 2012-09-05.

Björn Pettersson,
ordförande

Zara Isaksson,
projektledare